

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

Autoriteit Consument & Markt
Postbus 16326
2500 BH Den Haag
ACM-post@acm.nl

datum	ons kenmerk	contactpersoon
1 juli 2025	124.084/KTC	
betreft	uw kenmerk	e-mail
Zienswijze inzake prioriteringska- der transportverzoeken 2025	ACM/25/194782	

Geachte heer

De Unie van Waterschappen is positief over de voortgang van het herziene prioriteringskader voor transportverzoeken, mede gezien de complexe context van netcongestie en de maatschappelijke urgentie om essentiële functies te blijven voorzien van elektriciteit.

Wij spreken onze waardering uit voor het feit dat waterschappen, als beheerders van vitale processen zoals afvalwaterzuivering, waterveiligheid en droogtebestrijding, zijn behouden in categorie 2 ("veiligheid") in het prioriteringskader en dat taken rondom Waterschapsscheepvaartwegen en Waterschapswegen zijn toegevoegd aan categorie 2. Dit doet recht aan het maatschappelijk belang van onze vitale taken.

Positie van waterschappen in categorie 2: 'veiligheid'

De waterschappen zijn integraal onderdeel van de publieke veiligheidsstructuur van Nederland. Zo dragen wij bij aan:

- Bescherming tegen overstromingen (waterkeringen en peilbeheer),
- Schoon en voldoende oppervlaktewater,
- De verwerking van afvalwater, inclusief het opwekken van duurzame energie (aquathermie)- en grondstoffenwinning (circulaire economie),

Wij ondersteunen daarom de indeling van waterschappen binnen categorie 2 van het prioriteringskader. Wel vragen wij om binnen deze categorie een expliciete vermelding en toelichting van de onder de waterschappen vallende functies, zoals:

- Beheer van primaire en regionale waterkeringen en gemalen;
- Rwzi's (rioolwaterzuiveringsinstallaties);

Daarnaast vragen we expliciet aan te geven dat de prioritering ook geldt voor de aanleg van rwzi's en keringen en niet alleen het beheer daarvan. De aanleg is vaak uitbesteed aan derden.

Vermindering administratieve bewijslast voor waterschappen

Het ontwerpbesluit stelt dat aanvragers bij een prioriteringsverzoek diverse bewijsstukken en verklaringen moeten aanleveren (zoals bestuursverklaringen met deugdelijke motiveringen per activiteit).

Hoewel wij begrip hebben voor de behoefte aan zorgvuldigheid en controle, wijzen wij op het volgende:

- Waterschappen voeren een wettelijke taak uit op basis van de Waterschapswet en Waterwet.
- Hun infrastructuur wordt planmatig ontwikkeld en is ingebed in ruimtelijk beleid.
- De behoefte aan extra transportcapaciteit is doorgaans structureel en voorspelbaar.

Voorstel: Maak voor bestuursorganen zoals waterschappen gebruik van een vereenvoudigd bewijsregime, bijvoorbeeld:

- Standaardformat voor bestuursverklaring (met vaste tekst en onderbouwing);
- Eenmalige verificatie per type installatie (bv. rwzi) in plaats van per afzonderlijk project/asset;
- Acceptatie van reeds beschikbare informatie (één keer inleveren bestuursverklaring), zoals al gehonoreerde verzoeken van waterschappen in de maatschappelijke prioritering.

Dit voorkomt dubbel werk en versnelt de procedure, zonder afbreuk te doen aan de controlerende taak van de netbeheerder.

Suggestie voor flexibiliteit en hardheidsclausule

De Unie staat in beginsel positief tegenover het opnemen van een hardheidsclausule, mits deze:

- Transparant en toetsbaar is,
- Alleen wordt toegepast in uitzonderingssituaties waarbij publieke belangen, zoals waterveiligheid/keren en beheren waterkwantiteit, in direct gevaar komen,
- Wordt beoordeeld door een onafhankelijk panel.

Voorstel: Ontwikkel een helder toetsingskader voor de hardheidsclausule waarbij vitale publieke taken – waaronder waterschapstaken – worden meegewogen op basis van objectieve criteria (bv. dreiging overstrooming, volksgezondheid (schoon water), onomkeerbare schade aan milieu en/of natuur).

Verduidelijk verhouding met Groepstransportovereenkomsten bij netcongestie

Het is op dit moment niet duidelijk hoe deze prioritering transportverzoeken zich verhoudt tot deelname aan een groepstransportovereenkomst. Een rwzi of gemaal zou er door deelname mogelijk op achteruitgaan qua leveringszekerheid of netcapaciteitstoewijzing, of juist zijn prioriteitsstatus “inbrengen” in de groep — zonder dat dit juridisch of procedureel helder is.

Antwoorden op consultatievragen

Consultatievraag 1: Hardheidsclausule / uitzonderingsmogelijkheid

a. Bent u van oordeel dat er een hardheidsclausule of uitzonderingsmogelijkheid opgenomen dient te worden in het prioriteringskader voor categorie 2 ('veiligheid')?

Ja. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor een scala aan taken die direct raken aan de nationale veiligheid, volksgezondheid en maatschappelijke continuïteit, zoals het voorkomen van overstromingen, zuiveren van afvalwater en beschikbaar houden van voldoende zoetwater. Ondanks hun structurele positie in het prioriteringskader kunnen acute en onverwachte situaties ontstaan (zoals extreme droogte of falende infrastructuur) waarbij versnelde toegang tot transportcapaciteit nodig is. Een hardheidsclausule kan hierin uitkomst bieden.

b. Hoe zou deze hardheidsclausule eruit moeten zien?

Wij stellen voor dat:

- De beoordeling van de hardheidsclausule door de ACM gebeurt, in overleg met relevante stakeholders (waaronder de Unie van Waterschappen en de betrokken netbeheerder).
- De aanvraag transparant wordt onderbouwd op basis van objectieve urgentiecriteria, zoals dreiging van waterveiligheidsproblemen of risico's voor volksgezondheid of milieu.
- Er een spoedprocedure komt voor vitale publieke functies met een wettelijke taak (zoals de waterschappen).

c. Moet er ook een hardheidsclausule komen voor categorie 3 ('basisbehoeften')?

Ja, maar met restrictie. In deze gevallen moet flexibiliteit mogelijk zijn, mits onderbouwd met evident maatschappelijk belang of schade bij vertraging.

Consultatievraag 2: Loslaten van FCFS voor congestieverzachtters**a. Bent u van oordeel dat het wenselijk is om FCFS voor congestieverzachtters los te laten?**

Ja. Waterschappen kunnen zelf congestieverzachtende maatregelen realiseren, zoals het terugleveren van zelf opgewekte energie via slibvergisting of de inzet van flexibele afnameprofielen van installaties (zoals gemalen). Echter, de impact van die maatregelen verschilt per locatie.

b. Moeten netbeheerders zelf transparante en objectieve criteria opstellen om congestieverzachtters te rangschikken?

Ja, mits:

- De criteria vooraf openbaar zijn en ook rekening houden met maatschappelijke meerwaarde, niet enkel technische effectiviteit.
- Er ruimte is om publieke congestieverzachtters (zoals waterschappen) met bewezen bijdrage aan netflexibiliteit een hogere weging te geven.

c. Wat is een goede werkwijze?

Een gelaagde beoordeling waarin naast nettechnische efficiëntie ook de mate van publieke dienst, schaal van de bijdrage (flex vermogen) en duurzaamheid worden meegenomen. Bijvoorbeeld via een puntensysteem. Ook zou ACM een rol kunnen nemen in de toetsing op rechtvaardigheid en proportionaliteit.

Consultatievraag 3: Toekenning transportcapaciteit bij netwerken voor algemeen gebruik (zoals telecom)

Hoewel deze vraag primair betrekking heeft op telecomnetwerken, is de onderliggende vraag relevant voor alle sectoren met zowel publieke als private aspecten. Waterschappen maken zelf gebruik van digitale netwerken en leveren ook gegevens en monitoringdiensten voor maatschappelijke veiligheid (denk aan overstromingsdata of operationele meldkamers).

Visie Unie van Waterschappen:

Bij toekenning van transportcapaciteit aan aanbieders van algemene netwerken dient voorrang te worden gegeven aan die delen van de infrastructuur die van wezenlijk belang zijn voor vitale functies — zoals die voor de besturing van gemalen, monitoring van watergegevens of alarmering bij calamiteiten.

Advies:

Maak bij toekenning onderscheid tussen functionele doeleinden. Bijvoorbeeld door in het aanvraagproces te eisen dat een deel van de capaciteit specifiek en aantoonbaar wordt ingezet voor publieke en vitale taken.

Wij waarderen de open consultatie van de ACM en denken graag mee over verdere operationalisering van het nieuwe prioriteringskader. De Unie van Waterschappen is beschikbaar voor nadere toelichting of samenwerking bij het concretiseren van de bewijsvoering en het verbeteren van de uitvoerbaarheid.

